

ERZİNCAN İLİ
YATIRIM DESTEK VE TANITIM
STRATEJİSİ
2017

İÇİNDEKİLER

1. MEVCUT DURUM ANALİZİ	1
1.1. İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM.....	1
1.2. İHRACAT VE İTHALAT.....	2
1.3. MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM OKULLAŞMA ORANI.....	3
1.4. ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ VE KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ.....	3
1.5. SEKTÖREL GELİŞME EKSENLERİ.....	4
1.6. ULAŞIM VE LOJİSTİK.....	5
1.6.1. Karayolları.....	5
1.6.2. Demiryolları.....	5
1.6.3. Havayolu.....	6
1.7. TARIM VE HAYVANCILIK.....	7
1.7.1. Tarım.....	7
1.7.2. Hayvancılık.....	8
1.8. TURİZM.....	10
2. SORUN ALANLARI	10
2.1. MEVCUT DURUMDA YAŞANAN SORUNLAR.....	10
2.2. STRATEJİ DÖNEMİNDE YAŞANMASI MUHTEMEL SORUNLAR(RİSKLER).....	13
3. HEDEFLER	14
3.1. AÇIKLAMALAR.....	14
3.2. BELİRLENEN HEDEFLERİN TABLOSU.....	16
4. 2017 YILI EYLEM PLANI	16
4.1. AÇIKLAMALAR.....	16
4.2. 2017 YILI EYLEM PLANI TABLOSU.....	16

1. MEVCUT DURUM ANALİZİ

1.1. İşgücü ve İstihdam

2015 yılı itibarıyla Erzincan'da sigortalı işçi çalıştıran 3,357 işyeri mevcut olup, bu işyerlerinde 28,700 sigortalı işçi çalışmaktadır. İldeki sigortalı işçi çalıştıran işyeri sayısının Türkiye toplam sigortalı işçi çalıştıran işyeri sayısı içindeki payı % 0.19 iken, bu işyerlerinde çalışan toplam sigortalı işçi sayısı Türkiye'deki toplam sigortalı işçi sayısının %0.19'unu oluşturmaktadır. Erzincan, TRA1 Bölgesi ve Türkiye'nin sigortalı işçi istihdamının sektörel bazda dağılımına ilişkin göstergeler aşağıda verilmektedir.

Tablo 1: Sigortalı İşçi İstihdamının Sektörel Dağılımı (2015)

Sektörler	Adet/Kişi			Pay (%)		
	Erzincan	TRA1	Türkiye	Erzincan	TRA1	Türkiye
İşyeri Sayısı						
Tarım	44	149	20,186	1.3	1.1	1.1
Madencilik	41	117	6,533	1.2	0.8	0.4
İmalat Sanayi	347	1,452	266,359	10.3	10.4	15.1
Elektrik, Gaz, Su	69	675	25,534	2.1	4.9	1.5
İnşaat	505	1,779	199,412	15.0	12.8	11.3
Hizmetler	2,351	9,739	1,241,503	70.0	70.0	70.6
Toplam	3,357	13,911	1,759,527	100.0	100.0	100.0
İstihdam						
Tarım	637	3,579	220,873	2.2	3.0	1.5
Madencilik	1,353	2,020	141,904	4.7	1.7	0.9
İmalat Sanayi	2,564	10,814	3,781,186	8.9	9.0	25.2
Elektrik, Gaz, Su	578	3,894	223,635	2.0	3.2	1.5
İnşaat	5,346	19,540	2,124,629	18.6	16.3	14.1
Hizmetler	18,222	80,133	8,541,557	63.5	66.8	56.8
Toplam	28,700	119,980	15,033,784	100.0	100.0	100.0

Kaynak: SGK veri tabanı

2015 yılı itibarıyla Erzincan'da SGK'ya kayıtlı işyerlerinin %70'i hizmetler sektöründe faaliyet göstermektedir. İlde hizmetler sektöründen sonra ikinci sırada %15 pay ile inşaat sektörü gelirken, üçüncü sırada %11.3 pay ile imalat sanayi yer almaktadır. Sigortalı işçilerin %63.5'i hizmetler sektöründe, %18.6'sı inşaat sektöründe, %8.9'u da imalat sanayinde istihdam edilmekte, tarımda istihdam edilenlerin payı ise %2.2'dir. İstihdamın sektörel dağılımı Türkiye ile mukayese edildiğinde ilde hizmetler sektöründe istihdam edilenlerin payı Türkiye genelinden daha yüksek olduğu görülürken, imalat sanayinde istihdam edilenlerin payının ise Türkiye ortalamasından oldukça düşük düzeyde olduğu dikkati çekmektedir.

Türkiye İş Kurumu 2015 kayıtlarına göre 2015 yılı sonu itibariyle İŞKUR Erzincan İl Müdürlüğü'nde 22,486 işgücü ve 9,083 işsiz kayıtlıdır. 2015 yılında 10,650 kişinin kuruma iş başvurusu yaptığı, 1,780 kişinin işe yerleştirildiği görülmektedir. Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvuru ve işe yerleştirmeler dikkate alındığında, işe yerleştirilenlerin yıl içinde yapılan başvuruya oranının Türkiye genelinde %33.7, Erzincan'da ise %16.7 düzeyinde olduğu dikkat çekmektedir.

TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt) Bölgesi'nde kayıt dışı istihdam oranı çok yüksektir. 2015 yılında Erzincan, Bayburt ve Erzurum'un yer aldığı TRA1 Bölgesi'nde istihdamın %52.5'i Sosyal Güvenlik Kurumu'na kayıtlı olmadan çalışmaktadır. Türkiye genelinde kayıt dışı çalışan ortalaması ise %33.6'dır. Bölgede 360 bin olan istihdamın 189 bini kayıt dışı çalışmaktadır. TRA1 Bölgesi kayıt dışı istihdam oranı bakımından tarım ve sanayi sektörlerinde Türkiye ortalamasının üzerinde, hizmetler sektöründe ise Türkiye ortalamasının altında oranlara sahiptir.

Tablo 2: Sektörlere Göre Kayıt Dışı İstihdam Göstergeleri (2015)

Bin kişi	TRA1 Bölgesi (Bin)			Türkiye (Bin)		
	Kayıtlı	Kayıt Dışı	Toplam	Kayıtlı	Kayıt Dışı	Toplam
Tarım	34	152	186	1,033	4,451	5,484
Sanayi	27	12	39	5,545	1,701	7,246
Hizmetler	110	25	135	11,106	2,786	13,892
Toplam	171	189	360	17,684	8,938	26,622
	Pay (%)			Pay (%)		
Tarım	18.3	81.7	100.0	18.8	81.2	100.0
Sanayi	69.2	30.8	100.0	76.5	23.5	100.0
Hizmetler	81.5	18.5	100.0	79.9	20.1	100.0
Toplam	47.5	52.5	100.0	66.4	33.6	100.0

Kaynak: TÜİK

Bölge, 189 bin kişi ile İstanbul'dan sonra en fazla kayıt dışı istihdam rakamına sahip ve 26 Düzey iki bölgesi arasında yirmi dördüncü sırada yer almaktadır.

1.2. İhracat ve İthalat

Erzincan ihracatı ana sektörler itibarıyla incelendiğinde, 2015 yılında toplam ihracatın %96.5'i imalat sanayi, %3.5'i de madencilik sektörü tarafından gerçekleştirilmektedir. İl ithalatının ise %83.8'i imalat sanayi, %16.2'si tarım ve ormancılık sektörü tarafından gerçekleştirilmektedir.

Tablo 3: İhracatın Ana Sektörlere Göre Dağılımı (Milyon USD)

ISIC Adı	İhracat			İthalat			Dış Ticaret Dengesi		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Tarım ve ormancılık	5	-	-	716	1,083	1,370	-	-	-
Balıkçılık	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Madencilik ve taş ocakçılığı	112	254	218	-	-	-	112	254	218
İmalat sanayi	7,313	5,807	6,033	22,018	16,879	7,107	-	-	-
Toptan- perakende ticaret	-	-	-	51	80	-	-51	-80	-
Toplam	7,430	6,062	6,251	22,785	18,043	8,477	15,354	11,981	2,226

Kaynak: TÜİK

Erzincan'ın 31 ülke ile dış ticaret ilişkisi bulunmakta olup Erzincan'dan 22 ülkeye ihracat yapılmaktadır.

1.3. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullaşma Oranı

Erzincan ili genelinde toplam ortaöğretim kurumunun %56'sı, öğrenci sayısının %48'i ve şube sayısının %63'ü sanayi kesimi için ara işgücünü temin eden mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından oluşmaktadır. Ayrıca Erzincan; TÜİK 2015 yılı illerde yaşam endeksi sıralamalarında, eğitim endeksine göre 24., sosyal yaşam endeksine göre ise 36. sırada yer almaktadır. Sosyal yaşam endeksinde 36. sırada bulunması dolayısıyla mesleki ve teknik okul mezunlarının görece üst endekste yer alan illere göç etmesi, ilin yetişmiş ara eleman ihtiyacını artırmaktadır.

1.4. Organize Sanayi Bölgesi ve Küçük Sanayi Siteleri

Erzincan ilinde 1 adet sicil almış Organize Sanayi Bölgesi bulunmakta olup, 2001 yılında tamamlanan Erzincan Organize Sanayi Bölgesi 368 hektar büyüklüğünde olup, 348 hektarlık alan kredilendirilmiştir. OSB'deki 211 adet sanayi parselinin, 102 adedi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerin; 59 adedi üretim, 11 adedi inşaat, 32 adedi proje aşamasındadır. 109 adet parsel tahsis edilmemiştir.

Üretime geçen parsellerde yaklaşık 1,410 kişi istihdam edilmektedir. Ağırlıklı sektör grubu; gıda ürünlerinin imalatı, kauçuk- plastik ve mobilya imalatı sanayidir. Organize Sanayi Bölgesinde bulunan işletmeler ağırlıklı olarak orta büyüklükteki işletmelerdir. Tarıma dayalı olan sanayi kolunu OSB dışında kurulu bulunan un ve yem fabrikaları da desteklemektedir.

Erzincan ilinde 5 adet 360 işyerine sahip KSS bulunmaktadır. 360 işyerinin yüzde 80'ine karşılık gelen 288 işyeri faaliyettedir.

1.5. Sektörel Gelişme Eksenleri

Erzincan ilinde sanayi siciline kayıtlı sanayi işletmesi sayısı 398 olup, Türkiye genelindeki işletmelerin %0.2 gibi oldukça düşük bir kısmını oluşturmaktadır. Erzincan, sanayi işletme sayısı açısından, diğer Doğu Anadolu bölgesi illeri arasında Malatya (%29.85) ve Erzurum'dan (%15.38) sonra 3. sırada gelmekte olup Doğu Anadolu bölgesi illeri sanayi işletmelerinin %11.42'lik bölümüne sahiptir.

Sanayi sicil verilerine göre, Erzincan ilinde kayıtlı işletmelerde çalışan personel sayısı toplam 4,525 kişidir. İmalat sanayiinde alt sektörler itibarıyla” unlu mamuller ve öğütülmüş tahıl ürünleri”, hayvancılıkla ilgili olarak “ çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı” ve “süthane işletmeciliği ve peynir üretimi” sektörleri ile madencilik ön plana çıkmaktadır. Özellikle “Kum ve çakıl ocaklığı”, “Tuz Üretimi”, “Uranyum ve toryum cevherler hariç, demir içermeyen metal cevherlerin madenciliği” önde gelen alt sektörlerdir.

Erzincan ilinden diğer illere; meyve, sebze, kuru bakliyat, et ve süt ürünleri, bal, un, tulum peyniri, şeker, turşu, karma yem, meyve suyu konsantresi, mobilya, orman ürünleri, çelik mutfak gereçleri, perlit kiremit ve yapı elemanları, altın, örgü tel sistemleri, el yapımı bakır işlemesi, halı, tuğla, mermer, krom cevheri, çimento, kanatlı yemi, çelik mutfak gereçleri, plastik piknik gereçleri, plastik eşya, plastik poşet, PVC damlama ve plastik boru, konfeksiyon, ray bağlantı elemanları, ısı yalıtım ve ısıcam ürünleri, çelik endüstriyel imalat, pazarlanmaktadır.

Erzincan ili sanayi sektörünün GSYH içindeki payı son yıllarda özellikle 2004-2014 döneminde önemli oranda artış göstermiştir. 2004 yılında GSYİH içinde %12,9 olan sanayinin payı, 2014 yılında %25,2 düzeyine ulaşmıştır.

Erzincan son yıllarda özellikle altın madeni arama çalışmaları ile birlikte maden yataklarının değerlendirilmesi, tarımsal ürünlerin işlenmesi ve öne çıkan inşaat sektörü ile

birlikte mobilya, hazır beton gibi imalat sektörlerinin gelişimi ile sanayi sektörünün payının artmaya başladığı bir ekonomiye dönüşmeye başlamıştır. İlde krom, mermer ve perlit elde edilen maden ocakları bulunmaktadır. İliç ilçesinde altın madeni arama çalışmaları sona ermiş olup halen üretim gerçekleştirilmektedir. Bu işletmelere bağlı olarak zenginleştirme tesisleri, mermer işleme tesisleri ve perlit ana ham maddeli kiremit ve yalıtım malzemeleri işletmeleri, çimento işletmesi ile briket imalathaneleri mevcuttur.

1.6. Ulaşım Ve Lojistik

Ulaşım ağları, bir bölgenin diğer bölgeler ile fiziksel, sosyokültürel ve ekonomik bağlantılarının sağlanması bakımından büyük önem taşımaktadır. Erzincan'ı çevre illere, ülkenin diğer bölgelerine ve yurtdışına bağlayan ulaşım ağlarının geliştirilmesi, bölgesel ekonominin canlandırılması bakımından temel bir öncelik olarak ortaya çıkmaktadır.

Erzincan, Doğu Anadolu'yu diğer bölgelere bağlayan kara ve demiryollarının kavşak noktasında yer almaktadır. Erzincan'da ulaşım ağırlıklı olarak karayolu ile sağlanmaktadır. Ülkemizdeki bütün yerleşim birimlerine karayolu ile bağlantı bulunmaktadır.

1.6.1. Karayolları

Karayolu taşımacılığı, kendi bünyesi içinde başlı başına ekonomik bir faaliyet olması yanında, diğer bütün sektörlerle de çok yakın ilişkisi olan ve bu sektörleri doğrudan etkileyen bir hizmet türüdür. İlde tüm sektörler karayolları altyapısı hizmet seviyesi durumuna bağlı olarak faaliyetlerini yürütmektedirler.

Erzincan'daki toplam 839 km'lik İl ve Devlet yolunun 415 km'si Devlet yolu, 424 km'si ise İl yoludur. İl ve Devlet yolunun 805 km'si asfalt, 29 km'si stabilize, 3 km'si geçit vermeyen yoldur.

1.6.2. Demiryolları

Erzincan İli dâhilinde 243 Km. demiryolu mevcuttur. Demiryollarında yolcu ulaşımı Kars-Haydarpaşa doğu ekspresi ile sağlanmaktadır. Erzincan ili yük taşımaları mevcut yük durumuna göre 6 adet yük treni ile yapılmaktadır. Sivas Erzincan hızlı tren proje çalışmaları 2011 yılı içerisinde başlatılmıştır.

TCDD'nin Erzincan ilinde gerçekleştirdiği yolcu taşımacılığına ait istatistiki veriler aşağıda verilmektedir.

Tablo 4: Demiryolu Yolcu Taşıma İstatistikleri (Ton)

	2010			2014		
	Gelen	Giden	Toplam	Gelen	Giden	Toplam
Erzincan	88,838	84,772	173,610	134,647	131,715	266,362

Kaynak: T.C. Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü

Türkiye genelinde demiryolları ile taşınan yolcu sayısı 2010 yılından 2014 yılına %9 civarında artarken, Erzincan'da taşınan yolcu sayısı %53.4 oranında artmıştır. Bu doğrultuda, Erzincan ilinin Türkiye genelinde, demiryolu ağında taşınan yolcu sayısından aldığı pay %0.4'den, %0.6'ya yükselmiştir.

Tablo 5: Erzincan İli Demiryolu Yük Taşıma İstatistikleri (Ton)

	2010	2014		
	Toplam	Gelen	Giden	Toplam
Erzincan	103,136	406,570	100,438	507,008

Kaynak: T.C. Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü İstatistikleri

Türkiye Devlet Demiryolları istatistikleri incelendiğinde; Türkiye genelinde demiryolu ile taşınan yük miktarı 2010 yılından 2014 yılına %23.9 oranında artarken, Erzincan'da demiryolu ile yük taşıma miktarının %391.6 oranında arttığı görülmektedir.

1.6.3. Havayolu

04.09.1988 tarihinde sivil hava trafiğine açılan Erzincan Havalimanı halen sivil ve askeri hava trafiğine hizmet vermekte olup, Hava Limanı Müdürlüğü tarafından işletilmektedir. Hava Limanını ile şehir merkezi arasında yolcu ulaşımı taksi ve dolmuş taksilerle sağlanmaktadır. Hava Limanı-şehir merkezi arası 9 km'dir. Erzincan Hava Limanı, havayolları itibarı ile Sivas'a 121, Erzurum'a 78 km mesafededir.

2007 yılı itibarıyla Erzincan Havaalanına ait toplam uçak trafiği 1,234 adet iken, 2007-2015 döneminde uçuş trafiği %114.8 oranında artış göstererek 2015 yılında 2,651'e yükselmiştir. Aynı dönemde ticari uçak trafiğindeki artış %204.8 olarak gerçekleşirken, yolcu trafiği %357.4 oranında artış göstermiştir. Kargo trafiğinde ise 2007-2013 döneminde %12 oranında azalma meydana gelmiştir.

Tablo 6: Erzincan Havaalanından Kalkan Uçak, Taşınan Yük ve Yolcu İstatistikleri

	Tüm Uçak Trafığı	Ticari Uçak Trafığı	Yolcu Trafığı (Gelen/Giden)	Yük Trafığı (Bagaj, Kargo, Posta) (Ton)	Kargo Trafığı (Ton)	
2014	İç Hat	2,573	294,055	2,142	2,864	47
	Dış Hat	16	1,237	7	27	-
	Toplam	2,589	295,292	2,149	2,891	47
2015	İç Hat	2,635	295,246	2,160	2,792	44
	Dış Hat	16	594	4	12	-
	Toplam	2,651	295,840	2,164	2,804	44
Değişim (%)	İç Hat	2.4	0.4	0.8	-2.5	-7.4
	Dış Hat	-	- 52.0	-42.9	-55.1	-
	Toplam	2.4	0.2	0.7	-3.0	-7.4

Kaynak: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

2014 yılından 2015 yılına, Türkiye genelinde tüm uçak trafiği %8.2 oranında artış gösterirken, ticari uçak trafiği %8.2, yolcu trafiği %9.3, yük trafiği %6.2 ve kargo trafiği ise %7.4 oranında artış göstermiştir.

1.7. Tarım Ve Hayvancılık

1.7.1. Tarım

Erzincan'da 2014 yılı itibarıyla tarımsal hâsılanın toplam GSYH içindeki payı %12,6'dır. Erzincan, iller arası sıralamada 63. sırada yer almaktadır. Erzincan ili genelinde 2015 yılında 1.2 milyar TL düzeyinde tarımsal üretim değeri gerçekleşmiştir.

Grafik 1: Erzincan ili Tarımsal Üretim Değerinin Gelişimi (Milyon TL)

Kaynak: TÜİK

İl topraklarının sadece %17'si işlenebilir tarım arazisi ve %36'sı çayır ve mera arazisidir. Tarım arazisinin ise %53.3'ü ekilmekte, %12'si nadasa bırakılmakta geri kalan %34.4'ü kullanılmamaktadır. Tarım alanlarının %42'sinde sulu, %58'inde kuru tarım yapılmaktadır.

2001 yılı Genel Tarım Sayımı sonuçlarına göre ildeki tarım işletme büyüklüğü Türkiye ortalaması olan 60 dekarın altında 45 dekadır. İlde 19,223 adet tarımsal işletme bulunmakta olup bu işletmelerin %54'ü hem bitkisel hem hayvansal üretim yaparken, %36'sı yalnızca bitkisel üretim yapmakta %10 ise yalnızca hayvansal üretim yapmaktadır. Yalnızca hayvansal üretim faaliyetinde bulunan işletmelerin %68'inin arazisi bulunmamaktadır.

2015 yılında Erzincan ilinde üretilen tarımsal ürün değerlerinde bitkisel üretimin payı %36.3 iken, canlı hayvanın payı %47.8, hayvansal ürünlerin payı %15.9'dur.

İlde yapılan bitkisel üretimin %17'si meyve , %34'ü sebze, %49'u tahıl ve diğer bitkisel ürünlerden oluşmaktadır. Bitkisel üretim değeri açısından 2015 yılında Erzincan iller arası sıralamada 59., kişi başına düşen bitkisel üretim değeri açısından 38. sıradadır.

1.7.2. Hayvancılık

Erzincan ilinde toplam arazinin %36'sı çayır ve meralardan oluşmakta ve hayvancılık tarımsal üretimin içinde önemli yer tutmaktadır. 2015 yılında Erzincan ilinde üretilen tarımsal ürün değeri içinde canlı hayvan üretiminin payı %47.8, hayvansal ürünlerin payı %15.9 olarak gerçekleşmiştir.

Erzincan ilinde işletme başına düşen küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayıları Türkiye genelinin üzerindedir. Kişi başına düşen canlı hayvan değeri açısından iller arasında 15. sırada yer almakta iken hayvansal ürünlerin üretim değeri büyüklüğü açısından iller arası sıralamada ancak 53. sırada yer almaktadır.

Tablo 7: Canlı Hayvan Değeri (Milyon TL)(2007-2015)

Yıllar	Türkiye (1)		TRA1 Bölgesi (2)		Erzincan (3)		Pay (Canlı Hayvan Değeri %)	
	Değer	Kişi Başı Değer (TL)	Değeri	Kişi Başı Değer (TL)	Değer	Kişi Başı Değer (TL)	(3)/(1)	(3)/(2)
2007	24,666	349	1,053	980	214	1,004	0.9	20.4
2008	25,521	357	1,127	1,062	208	987	0.8	18.5
2009	28,146	388	1,219	1,148	211	991	0.8	17.3
2010	46,873	636	1,848	1,730	362	1,611	0.8	19.6
2011	60,077	804	2,414	2,250	431	2,001	0.7	17.8
2012	63,547	840	2,397	2,236	436	2,001	0.7	18.2
2013	57,656	752	2,109	1,985	394	1,791	0.7	18.7
2014	62,512	805	2,416	2,263	431	1,929	0.7	17.9
2015	73,102	928	3,087	2,902	582	2,609	0.8	18.8

Kaynak: TÜİK

Erzincan ili küçükbaş hayvan varlığı içerisinde ağırlıklı olarak koyun yer almaktadır. İlde küçükbaş hayvan varlığının %90'nı yerli koyun, %10'nu kıl keçisi oluşturmaktadır.

2015 yılı itibarıyla, il genelindeki koyun varlığı 427,102 baştır. İlde bulunan koyunların tamamına yakın kısmı (%99.9'u) yerli cins koyunlardan oluşmakta sadece 25 adet merinos koyunu bulunmaktadır.

Kümes hayvancılığı açısından ise iller arası sıralamada 37. sırada yer almaktadır. Erzincan ilindeki et tavukçuluğunun geliştirilmesi amacıyla Et-Süt Kurumu tarafından kurulan Tavuk Kombinasyonu'nun 6 Kasım 2016 tarihinde açılışı yapılmıştır.

İlde süt üretimi iller arası sıralamada 33. sıradadır. İl bal üretimi açısından Türkiye genelinde önemli bir yere sahiptir iller arası sıralamada 16. sıradadır.

Tarımsal araç ve gereç açısından TRA1 Bölgesi geneline göre daha modern tarımsal makinelerin kullanıldığı göze çarpmaktadır.

İlin tarımsal yapısında hayvancılığın ve hayvansal üretimin öne çıktığı, bitkisel tarımın daha çok ilin kendi ihtiyaçlarını karşılamak ya da hayvancılık alanında kullanılmak üzere yapıldığı gözlenmektedir.

1.8. Turizm

Eski İpek Yolu üzerinde olan Erzincan, Tunç çağından itibaren, Hurriler, Hayaşalılar, Hitit, Urartular, Med, Pers, Hellen ve Roma, Bizans, Mengücek Beyliği, Selçuklular, Akkoyunlular, Osmanlılar gibi çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmış zengin bir kültüre sahiptir. Diğer taraftan zengin tabiatı ve doğası Erzincan ilinin turizm potansiyeline artı değer katmaktadır. Erzincan, farklı turizm türlerinde değerlendirilebilecek doğal, tarihi ve kültürel kaynaklarıyla, turizm potansiyeline sahiptir. Bu gün özellikle Urartu-Hitit döneminden kalan şehir kalıntıları, kaleler, Selçuklu ve Osmanlı döneminden kalan camiler, çeşmeler, köprüler, kervansaraylar ilin kültürel yapısına ışık tutmaktadır.

Altıntepe, Terzibaba Türbesi, Kemah Kalesi, Gülabibey Camii, Melik Gazi Türbesi, Kızlar Kalesi, Mama Hatun Kervansarayı ve türbesi, Kemaliye evleri, Taşdibi Camii gibi kültürel değerler Erzincan'ın tarihine ışık tutmaktadır.

Ergan Dağı, Ekşisu, Girlevik Çağlayanı, Otlukbeli Gölü, Aygır Gölü, Dumanlı Yaylaları, Erzincan İlçası ve Fırat Karasu çevresi gibi doğal güzellikleri ile Erzincan birçok yerli ve yabancı turisti bölgeye çekmektedir.

2. SORUN ALANLARI

2.1. Mevcut Durumda Yaşanan Sorunlar

Coğrafi konum açısından iç ve dış pazarlara uzaklık ve pazarlama sorunları: Erzincan ilinin Ankara, İzmir ve İstanbul gibi büyük şehirlere olan mesafesi 600 km'nin üzerindedir. Diğer taraftan liman şehri olan Trabzon'a uzaklığı 234 km olması Erzincan iline deniz yolundan ürünlerini pazarlama imkânı sağlamakla birlikte yeterli değildir. Komşu illerinin terörle anılıyor olması, imalat sanayi merkezlerine ve hammadde sağlayan merkezlere uzaklık bölgenin önemli problemlerindedir.

Sanayi için mesleki eğitim almış eleman bulunmasında yaşanan zorluklar ve nitelikli iş gücünün il dışına göçmesi: Erzincan ilinde nüfus yoğunluğu sadece 19 kişi/km² olup nüfus yoğunluğu açısından iller arasında sondan ikinci sıradadır. İlde yaşlı nüfusun payı ülke geneline göre daha yüksek, genç nüfus payı daha düşük, çalışma çağındaki nüfusun payı ise ülke ortalamasının üstündedir. İl göç veren iller arasındadır. 2014-2015 döneminde çevre illerde tırmanan terör olaylarının da etkisiyle net göç hızı %-12.06 olarak gerçekleşmiştir

böylece Erzincan göç veren 50 il arasında 18. sırada yer almıştır. İlde faaliyet gösteren firmalar nitelikli işgücü bulma konusunda sıkıntı yaşamaktadır.

Ulaşım imkânlarının yetersizliği: Ulaşım ağları, bir bölgenin diğer bölgeler ile fiziksel, sosyokültürel ve ekonomik bağlantılarının sağlanması bakımından büyük önem taşımaktadır. Erzincan'ı çevre illere, ülkenin diğer bölgelerine ve yurtdışına bağlayan ulaşım ağlarının geliştirilmesi, bölgesel ekonominin canlandırılması bakımından temel bir öncelik olarak ortaya çıkmaktadır. Şehrin, tek merkezli bir konumda bulunması nedeniyle, Erzincan ilinin farklı boyutlarda ulaşım problemleri bulunmaktadır. Şehrin her yönünden gelen ana arterler şehrin merkezi kısmında çakışmakta, bu durum ulaşım açısından tıkanıklığa neden olmaktadır.

Kooperatifleşme, birlikte çalışma ve ortak hareket etme kültürünün olmayışı dolayısıyla tarımsal üretici birliklerinin sayıca ve nitelikçe yetersiz kalmaları: Ortak çalışma kültürünün olmayışı dolayısıyla işbirliği kurulamaması yöre halkının rekabet gücünü düşürmektedir.

Sanayi kuruluşlarının çoğunun mikro ve küçük ölçekli şahıs işletmeleri halinde olmaları dolayısı ile kurumsallaşmaya yönelmemeleri: Erzincan ilinde 5 adet 360 işyerine sahip KSS bulunmaktadır. 360 işyerinin yüzde 80'ine karşılık gelen 288 işyeri faaliyettedir. İşletmeler genel olarak mikro ve küçük ölçekli işletmelerdir. İşletmeler arasında işbirliklerinin artırılması ve kurumsallaşmaya yönelmelerine ilişkin çalışmalar yapılmalıdır.

Erzincan sanayisinin zayıf yönlerini belirlemek amacıyla ilde gerçekleştirilen ve 203 firmayı kapsayan "Erzincan Sanayi Envanteri ve Stratejisi Projesi" adlı araştırma çalışmasında; verilen cevaplara göre sanayinin en zayıf bulunan yönleri % 65 ile hammaddeye uzaklık, % 60,6 ile yan sanayinin gelişmemiş olması ve % 56,2 ile nüfusunun az olması olarak belirlenmiştir:

Zayıf Yönler	Firma Sayısı	Yüzde (%)
Hammaddeye uzak olması	132	65
Yan sanayinin gelişmemiş olması	123	60,6
Nüfusunun az olması	114	56,2
Güçlü sermayenin yetersizliği	76	37,4
Nitelikli eleman eksikliği	70	34,5
İlin depremle anılıyor olması ve il dışına sermaye göçü yaşanması	41	20,2
Sanayide yenilik kültürünün ve farkındalığın gelişmemiş olması	30	14,8
İşletmeler arasında ortaklık bilincinin gelişmemiş olması	22	10,8

Turistik tesislerin uluslararası standartlara uygun, kaliteli hizmet verebilmeleri için nitelikli eleman bulmalarında yaşanan sorunlar: Erzincan Türkiye geneline kıyasla daha düşük genç nüfusa sahip iken, daha yüksek yaşlı nüfusa sahiptir. Erzincan İli genelinde toplam ortaöğretim kurumunun %56'sı, öğrenci sayısının %48'i sanayi ve turizm kesimi için ara işgücünü temin eden mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına aittir. Mezun olan genç nüfus görece sosyal imkanları yüksek olan illere göç etmekte, ildeki tesisler nitelikli eleman bulmakta sıkıntı yaşamaktadır.

Kültür ve doğa varlıklarını yeterince tanıtlamaması: Urartu döneminden kalmış Altıntepe şehri, eski camiler, türbeler, kaleler gibi tarihi kalıntıların yanında Karanlık Kanyon, Karasu nehri, dağları gibi coğrafi zenginlikleri ilin turizm açısından cazip olmasına neden olmaktadır. Özellikle doğa sporları (dağcılık, akarsu rafting, kayak gibi) yayla turizmi imkanlarının daha da geliştirilmesiyle alternatif tatil arayışı içinde olanlar için uygun bir destinasyon olmaya adaydır. Kültür ve doğa güzellikleri açısından oldukça zengin olan Erzincan'ın hak ettiği turizm potansiyeline ulaşabilmesi için yeterince tanıtılması önem arz etmektedir.

Tarımsal arazilerin çok parçalı ve küçük olması, dolayısıyla arazi kullanım ve üretim planlamasında sorun yaşanması: Erzincan ili tarım topraklarının %49,5'i tarla olarak kullanılırken %34,3'ü tarıma elverişli olmasına rağmen kullanılmayan topraklardır. İl topraklarının %12,2'si nadasa bırakılırken, meyve, sebze, bağ ve sera olarak kullanılan alan ise toprakların ancak % 3,7'sini oluşturmaktadır. Erzincan ilinde tarımsal üretimde (0-199) dekar araziye sahip küçük ve orta ölçekteki işletmelerin oranı Türkiye geneline kıyasla oldukça yüksek iken 1000 dekar üzeri sadece bir işletme bulunurken 2500 dekar ve üzerindeki büyük ölçekteki işletme ise hiç bulunmamaktadır. Tarımsal arazilerin daha efektif ve verimli kullanılmasını sağlamak için toplulaştırma ve/veya işbirliklerin kurulması önem arz etmektedir.

Birinci derece deprem bölgesi içinde olması: Erzincan'ın coğrafi yapısı özellikle doğa turizmi, kış turizmi için uygun bir ortam yaratmaktadır. Ancak il deprem bölgesi içinde yer almaktadır; 1939 büyük depreminde il merkezi taşınmıştır. Deprem, ilin göç vermesinin altında yatan önemli nedenlerinden biridir.

Akredite olmuş bitkisel ve hayvansal analiz laboratuvarlarının azlığı ve toprak analizlerinin düzenli olmayışı: İlde tarımsal ve hayvansal üretim alanlarında faaliyet gösteren firmaların ulusal ve uluslararası rekabet gücünü artırmaları için gerekli akredite analiz laboratuvarı bulunmamaktadır. Bu kapsamda Kamu-Üniversite-Sanayi işbirliği çerçevesinde bazı çalışmalar gerçekleştirilmiş olsa da yeterli sonuçlar ortaya çıkmamıştır.

Tablo 8: Sektörlerin yaşadığı sorunlar

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
1	Coğrafi konum açısından iç ve dış pazarlara uzaklık ve pazarlama sorunları	Tüm Sektörler
2	Sanayi için mesleki eğitim almış eleman bulunmasında yaşanan zorluklar ve nitelikli iş gücünün il dışına göçmesi	Tüm Sektörler
3	Ulaşım imkânlarının yetersizliği	Tüm Sektörler
4	Kooperatifleşme, birlikte çalışma ve ortak hareket etme kültürünün olmayışı dolayısıyla tarımsal üretici birliklerinin sayıca ve nitelikçe yetersiz kalmaları	Tüm Sektörler
5	Sanayi kuruluşlarının çoğunun mikro ve küçük ölçekli şahıs işletmeleri halinde olmaları dolayısı ile kurumsallaşmaya yönelmemeleri	İmalat Sektörleri
6	Turistik tesislerin uluslararası standartlara uygun, kaliteli hizmet verebilmeleri için nitelikli eleman bulmalarında yaşanan sorunlar	Turizm
7	Kültür ve doğa varlıklarını yeterince tanıtılmaması	Turizm
8	Tarımsal arazilerin çok parçalı ve küçük olması, dolayısıyla arazi kullanım ve üretim planlamasında sorun yaşanması	Tarım
9	Birinci derece deprem bölgesi içinde olması	Tüm Sektörler
10	Akredite olmuş bitkisel ve hayvansal analiz laboratuvarlarının azlığı ve toprak analizlerinin düzenli olmayışı	Tarım, hayvancılık ve İmalat sektörleri

2.2. Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar(Riskler)

Kurumlarla işbirliği kurulurken yaşanacak sorunlar: Strateji döneminde kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirlikleri büyük önem taşımaktadır. Kurumların iş yüklerinin artması, önceliklerinin değişmesi ve sorumlu personellerin değişmesi gibi riskler öngörülmektedir.

Birlikte çalışma kültürünün olmayışı: Strateji döneminde planlanan eylemlerin hayata geçirilmesi Kamu-Sanayi-Üniversite aktörlerinin işbirliği ve birlikte çalışma kültürüne sahip olmalarıyla sağlanabilecektir. Ancak farklı sektörlerde çalışan kurum ve kişilerin birlikte

çalışabilmeleri pek kolay olmamakla birlikte açığa çıkabilecek sorunlar eylemlerin hayata geçirilmesi için risk oluşturabilecektir.

Yetişmiş ara eleman ve nitelikli personelin sosyo-ekonomik açıdan üst düzeyde yer alan illere göç etmesi: Strateji döneminde yetişmiş ve önemli aktör haline gelmiş nitelikli personelin sosyo-ekonomik açıdan daha yüksek şehirle göçme eğilimi, eylemlerin hayata geçirilme aşamasında risk faktörü olarak karşımıza çıkabilecektir. İşgücü niteliğinin sanayinin beklentileri ile uyuşmaması özellikle emek yoğun ve nitelikli insan kaynağı gerektiren sanayi dallarında üretimde verimliliği düşüren faktörlerden birisini teşkil etmektedir.

Nüfusun yetersiz olması: İlin deprem kuşağında yer alması nüfus azalısında önemli faktörlerden biri olmakla birlikte ekonomik faktörler de nüfusun azalmasına olumsuz etkide bulunmaktadır. Ayrıca Erzincan'ın terör olayları yaşanan illere komşu olması da nüfusun azalmasında etkindir. Strateji döneminde nüfusun azalma eğiliminde olması risk faktörü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kümelenme Modeli Eksikliği: Aynı iş kolunda faaliyet gösteren firmaların aynı coğrafi bölgede yoğunlaşmasını ifade eden kümelenme modeli yenilikçiliği ve gelişmeyi besleyerek işletmelere ciddi bir rekabet avantajı sağlamaktadır. İlde gerçekleştirilen analizler Erzincan sanayisinde kümelenme modeline en yakın sektörün gıda sektörü olduğunu ortaya koymuştur.

Tablo 9: Yaşanması Muhtemel Sorunlar

No	Sorun Alanı	Yaşanması Muhtemel Sektörler
1	Kurumlarla işbirliği kurulurken yaşanacak sorunlar	Tüm Sektörler
2	Birlikte çalışma kültürünün olmayışı	Tüm Sektörler
3	Yetişmiş ara eleman ve nitelikli personelin sosyo-ekonomik açıdan üst düzeyde yer alan illere göç etmesi	Tüm Sektörler
4	Nüfusun yetersiz olması	Tüm Sektörler
5	Kümelenme Modeli Eksikliği:	Sanayi Sektörü

3. HEDEFLER

3.1. Açıklamalar

Nitelikli personel sayısının ve işgücüne katılımın artırılması: Erzincan'da işsizlik oranı düşüktür. İmalat sanayi ve tarım sektöründe belirlenecek nitelikli işgücü ihtiyaçları için

mesleki eğitim merkezleri ve İŞ-KUR aracılığıyla nitelikli personel yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Tarım ve Hayvancılık sektörlerinde üretim ve kapasite artışı: Erzincan'da organik tarım ve iyi tarım uygulamaları için uygun alanların bulunması; bitki örtüsünün kozmetik ve tıp alanında değerlendirilmesi, mevcut tarımsal ve hayvansal üretim yapan işletmelerde kapasite artışı amaçlanmaktadır.

Yenilenebilir Enerji alanında kurulu kapasite artışının sağlanması: Türkiye'nin en fazla güneş ışığı alan bölgesi Güney Doğu Anadolu Bölgesi olup, bunu Akdeniz Bölgesi izlemektedir. Üçüncü sırada ise Doğu Anadolu Bölgesi gelmektedir. Doğu Anadolu Bölgesi, 1.365 kWh/m²-yıl ile Türkiye ortalamasının üzerinde yer almaktadır. Erzincan'da güneş enerjisinin elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının giderek yükselmesi hedeflenmektedir.

Turizm Sektöründe altyapı hizmetleri, kapasite artışı ve sektör bazlı bilinirliğin artırılması: Erzincan, Tarihi ve kültürel zenginliklerinin yanında ilin coğrafi yapısı da (dağlar, kanyon, yaylalar, kaplıcalar) doğa turizmine uygun bulunmaktadır. Bu nedenle, İlin turizm değerlerinin yurtiçi ve yurtdışı seyahat acenteleri kataloglarında ve tur güzergâhlarında yer alması hedeflenmektedir.

İlin yaşanabilirlik seviyesinin artırılması: İmalat sanayi için gerekli olan mesleki eğitim almış eleman bulunmasında yaşanan zorluklar ve nitelikli iş gücünün il dışına göçmesinin önlenmesi için ilin sosyo-ekonomik düzeyde yaşanabilirlik seviyesinin artırılması amaçlanmaktadır.

Kamu-Üniversite-Sanayi işbirliğinin artırılması: Akredite olmuş bitkisel ve hayvansal ürün analiz laboratuvarlarının ve toprak analizlerinin düzenli olmayışı ildeki işletmeler açısından rekabet alanında risk oluşturmaktadır. Bu nedenle ilde akredite olmuş bitkisel ve hayvansal laboratuvar kurulması hedeflenmektedir.

Organize ve Küçük Sanayi Sitelerinde kapasite artışının ve altyapı imkânlarının artırılması: Erzincan, Doğu Anadolu Bölgesi'nin girişinde kavşak konuma sahip olması dolayısıyla yatırımcılar için alternatif yatırım yeri olarak görülmektedir. İlde bulunan Organize Sanayi Bölgesinin alt yapı olanaklarının iyileştirilmesi ve kapasitesinin artırılması ile var olan küçük sanayi sitelerinin kapasitelerinde artış hedeflenmektedir.

3.2. Belirlenen Hedeflerin Tablosu

Tablo 10: Hedefler

No	Hedef	Gösterge
1	Nitelikli personel sayısının ve işgücüne katılımın artırılması	1-TÜİK İşgücü İstatistikleri 2-Meslek Liselerinden ve Mesleki Teknik Liselerden mezun olan öğrenci sayısı
2	Tarım ve Hayvancılık sektörlerinde üretim ve kapasite artışı	1-TÜİK istatistikleri 2-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı verileri
3	Yenilenebilir Enerji alanında kurulu kapasite artışının sağlanması	1-Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı verileri
4	Turizm Sektöründe altyapı hizmetleri, kapasite artışı ve sektör bazlı bilinirliğin artırılması	1-Kültür ve Turizm Bakanlığı verileri 2-Ortalama geceleme oranı
5	İlin yaşanabilirlik seviyesinin artırılması	1-TÜİK verileri
6	Kamu-Üniversite-Sanayi işbirliğinin artırılması	1-Üniversite ile özel sektör arasında yapılan protokol sayısı 2- Özel sektör ihtiyaçlarına yönelik akademisyenler tarafından yapılan çalışma sayısı 3-Özel sektörde staj yapan öğrenci sayısı
7	Organize ve Küçük Sanayi Sitelerinde kapasite artışının ve altyapı imkanlarının artırılması	1-Yatırım teşvik belgesi sayısı 2-Lisanslı atık sahası alanı 3-Sanayi siteleri doluluk oranı

4. 2017 YILI EYLEM PLANI

4.1. Açıklamalar

Erzincan 2017 Yılı Eylem Planı tablosu; Ajans ile ildeki diğer kurum ve kuruluşların mevcut durumları ve 2017 yılı eylem planları çerçevesinde hazırlanmış olup eylemler, sorun alanları, ilgili kuruluş ve eylemin tahmini maliyeti ile gerçekleştirme zamanını belirten ilgili verileri içerecek şekilde hazırlanmıştır.

4.2. 2017 Yılı Eylem Planı Tablosu

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
1.	Ergan Dağı Kayak Merkezinin altyapı ve çevre düzenleme yapım işlerinin tamamlanması	Turizm sektöründe altyapı eksikliği	Erzincan İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Özel İdaresi	9.500.000	Aralık 2017
2.	Tescilli taşınır ve taşınmaz kültür	Turizm sektöründe tanıtım eksikliği	Erzincan İl Kültür ve Turizm	35.000	Aralık 2017

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
	varlıkları envanterinin hazırlanması		Müdürlüğü		
3.	Tescilli tarihi yapıların restorasyon ve onarımının yapılması	Turizm sektöründe tanıtım eksikliği	Erzincan İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	1.300.000	Aralık 2017
4.	“BESİ Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi” Eylem Planının Oluşturulması	Tarım sektöründe altyapı eksikliği	Ticaret ve Sanayi Odası, Ticaret Borsası, İl Özel İdaresi, Damızlık ve Sığır Yetiştiricileri Birliği, Belediye	-	Aralık 2017
5.	“Sera Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi” Eylem Planının Oluşturulması	Tarım sektöründe altyapı eksikliği	Ticaret ve Sanayi Odası, Ticaret Borsası, İl Özel İdaresi, Damızlık ve Sığır Yetiştiricileri Birliği, Belediye	-	Aralık 2017
6.	Erzincan “Fuar ve Kongre Merkezi” Projesinin mimari çizimlerinin tamamlanması	Turizm sektöründe altyapı ve tanıtım eksikliği	Erzincan Belediyesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı	100.000	Temmuz 2017
7.	Erzincan “Biyolojik Çeşitlilik Envanteri”nin Hazırlanması	Turizm Envanter çalışmalarının yetersizliği	Erzincan Orman ve Su İşleri Şube Müdürlüğü	139.000	Ekim 2017
8.	“Av Turizmi Geliştirme Bölgesi Projesi” fizibilite çalışmasının tamamlanması	Alternatif turizm faaliyetlerinin yetersizliği	Erzincan Orman ve Su İşleri Şube Müdürlüğü	35.000	Haziran 2017
9.	350 Kw Güneş Enerjisi Santrali kurulum işinin tamamlanması	Yenilenebilir enerji kullanımının yaygın olmayışı	İller Bankası A.Ş. Erzurum Bölge Müdürlüğü, Erzincan Kavaklıolu Belediyesi	1.412.000	Aralık 2017
10.	“Erzincan İli Uygun Yatırım Alanları Araştırması” çalışmasının tamamlanması	Sektörel gelişme eksenlerinin belirsizliği	KUDAKA	30.000	Haziran 2017
11.	Fuarlara Katılım Sağlanması	Turizm sektöründe tanıtım eksikliği	KUDAKA, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İlgili kuruluşlar	30.000 TL	Aralık 2017
12.	İşgücü eğitim	Vasıfsız işgücü ve	Çalışma ve İş Kurumu	57.000 TL	Aralık 2017

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
	programlarının düzenlenmesi ve istihdamın artırılması	İşsizlik sorunu	İl Müdürlüğü		
13.	Bizim Kaygımız Sizin Kaydınız (AB Projesi) kapsamında kayıtdışı istihdamın azaltılmasına yönelik mesleki eğitim programlarının gerçekleştirilmesi	Kayıtdışı istihdam ve işsizlik sorunu	KUDAKA ve ilgili diğer Kurum ve Kuruluşlar	250.000 TL	Haziran 2017
14.	Geleceğe Dair Umut Projesi (AB Projesi) kapsamında (Bilgisayar İşletmeliği, Bilgisayarlı Çizim Tasarım Eğitimi, Bilgisayarlı Muhasebe Eğitimi, İngilizce Eğitimi, Girişimcilik vb.) mesleki eğitimlerinin düzenlenmesi	Vasıfsız işgücü ve işsizlik sorunu	Erzincan Esnaf Sanatkarlar Odası, Erzincan Halk Eğitim Merkezi ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlar	520.000 TL	Ekim 2017
15.	Yatırımcı Bilgilendirme ve Tanıtım Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi	Devlet desteklerinden faydalanma oranının azlığı ve yatırım yetersizliği	KUDAKA ve ilgili diğer Kurum ve Kuruluşlar	10.000 TL	Aralık 2017